Galò, 21 Ianuarie 1973

Stimate Domnule Garleanu,

Din cauza grevelor "articulate" de la posta italiana, am primit cu oarecare intarziere scrisoarea dim 26-12-72. Sper ca aceste randuri să le primiţi la timp.

Imi pare bine ca vi s'a conferit dreptul de a ramane ca refugiat in Suedia şi ca aveţi perspectiva de a primi un "Fremdepass". Daca v veţi face vre o calatorie prin Italia, mi-ar face placere să vă cunosc. Cu acest prilej, vom putea discuta mai pe larg despre problemele Romanilor Sud dunareni de care, dupa cum văd, vă ocupati cu deosebita ardoare. Pe langa interesul ştiinţific, eu am presupus la determinarea acestei ardori şi o origine romanească sud dunereană, poate din Timoc sau din Banatul Jugoslav. Aş vrea să ştiu dacă preupunerea mea este intemeiată.

Problemele care le schiţaţi in in ultima scrisoare le găsesc foarte interesante:

1) Coincidenţa ce o găsiţi intre "Autonomia Krainei Negotinului" cu plata mai mult simbolica Sultanei Validè şi autonomiile unor comune aromaneşti din Pind (Metzova sau Aminciu, Perivoli, etc. este foarte semnificativă şi merita o cercetare temeinica. Deasemenea şi coincidenţa cu numele "ObarKnezilor" CARAPANCEA. In aceasta privinţa vă redau o amintire care, poate, ar prezenta interes pentru ipoteza Dv.: Prin 1927 funcţiona ca Consiliul de Rasboiu din Bucureşti ca Prim= Comisar Regal un ofiţer cu numele Carapancea. Trebuia să judice pe un maior de jandarmi din Durostor care a tras cu revolverul asupra prefectului averescan Ghibanescu fiindca acesta, din motive electorale, promitea Bulgarilor, expluzarea colonêştilor din judeţ. Intrucat acest proces ne interesa, am aflat ca numitul comisar regal s'a exprimat ca inţelege şi simte importanţa acestui proces fiindcă şi el este la origine Aroman. Presupun că n'a fost o spusă de complezenţă

2) Relevarea "obarşiei valahe" a lui Vuk Karagiçi va fi intr'adevar senzaţională. Din punct de vedere ştiinţific, crec că problema trebue abordată. Chiar daca exista numai un inceput de proba. Nume patronimice ca Bandu, Bandi, Bendu sunt frecvente la Aromani. Deci şi Bandula pe care l'aţi constatat.

Fara indoiala, Jugoslavi in general şi Sârbi in special ar sări

la o tentativa menita sa-i exproprieze de de un invatat de talia lui Karagici. ~~Deci~~ Cu toate ca şi la dânşii exista oameni de ştiinţa obiectivi ca Petar SKOK(poate ca era de origine morlac !) care nu s'a sfiit sa recunoasca ca renumitile balade, capodoperile literaturii universale "Puntea din Arta", "Zidirea Cetatii Skadar", "Legenda Meşterului Manole", etc., sunt operile unor Romani Macedoneni, aşa numiţii Gogi, care le-au difuzat in ~~intregul~~ spaţiul balcanic. Totuşi, daca Dv. doriţi sa menajaţi susceptibilitaţile unor cercetatori jugoslavi cu care aţi ~~lucrat şi poate~~ conlucrat şi poate veţi conlucra(proectul Serbo-Vlahica), atunci aţi putea semna acest studiu cu un pseudonim.

Scrieţi ca familia lui KARAGICI este originara de pe muntele Dormitor. Nu ştiu ce probe aveţi pentru aceasta teza. Dar s'ar putea sa fie şi din regiunile limitrofe. In aceasta privinţa cred ca v'ar fi de folos şi cartea pe care desigur, o cunoaşteţi: "Coloniile Romane din Bosnia(studiu etnografic şi antropogeografic), Buc. 1906 de Teodor Filipescu. Oricum, problema trebuie pusa. Si poate locul cel mai potrivit ar in vol. III al "Noului Album Macedo-Roman" pe care il are in pregatire "Institutul Roman de Cercetari"(Biblioteca Romana din Freiburg) daca nu gasiţi o alta publicaţie şi mai potrivita.

3)Auzisem dar nu banuiam ca afirmarea "Tintarilor" la Academia de Stiinţe" de la Scopia ar fi fost atat dem masiva incat sa determene pe Slavi sa o porecleasca, fie şi cu acreala, ca o "Academie Vlaho-Macedoneana" ! Auzind de asemenea afirmări creiatoare a elementului armanesc se umple inima de bucurie. Dar şi de tristeţe cand te gandeşti ca talentul şi munca acestor Romani dotaţi se iroseşte pe ogoare altor popoare!

4)Conferinţa despre "Domnul Tudor" am facut-o dintr'o necesitate stringenta. Nu se gasea nimeni dintre istorici noştri din exil sa se ofere spre a trata acest subiect. Poate valva care s'a facut cu noua teorie a Academicianului Oţetea, "autoritatea Regimului" sa-i fi impresionat. Poate la mulţi "burghezi" venetici din "patura suprapusa" atat de crunt infierata de Eminescu, sa le fi convenit aceasta noua teorie.
Exista riscul sa ramana necomemorata a 150-a aniversare de la revoluţia lui Tudor Vladimirescu. Spre a evita aceasta ruşine a Exilului, mi-am luat indrazneala de "nespecialist", sa umpl acest gol. Si cu materialul ce am putut consulta in puţinul timp avut la dispoziţie, am putut improviza conferinţa pe care o ştiţi. De folos mi-au fost şi scrierile Dv. din care am citat copios. Fara indoiala ca trebuie sa fie multe lacune şi m'aţi indatora daca mi le aţi semnala fara nici o reticenţa.

Cu multe urari de bine
Const. Papanace

P.S.
Vazand ca in cercetarile Dv. recurgeţi şi la numele patronimice aromane, va expediez broşura mea "Identitatea unor nume patronimice la Italieni şi Aromani" Editura "Armatolii "Cetatea Eterna" 1954